Dosarul nr. 21r-879/24 *(1-24003874-02-21r-03052024)*
Judecător: Serghei Papuha

D E C I Z I E
În numele Legii

16 iunie 2025 mun. Chișinău
Colegiul penal al Curţii de Apel Chișinău
având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată, judecător: Oxana Robu
Judecători: Olga Cojocaru și Vladislav Schibin

Judecând în ordine de recurs, *fără prezența părților*, recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 15 Cricova, Ghenadie Morozan, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 aprilie 2024, potrivit căreia s-a admis parțial plângerea condamnatului Mihail Boșca, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale ,

Termenii de examinare a cauzei:
Prima instanță: 09.01.2024 – 11.04.2024;
Instanța de recurs: 03.05.2024 – 16.06.2025.
Procedura de înștiințare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 15 Cricova, Ghenadie Morozan, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 aprilie 2024, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă:

1. La 05.01.2024, condamnatul Mihail Boșca, a înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În motivarea plângerii a invocat că, este deținut în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 15 Cricova, făcând referire la supraaglomerarea celulelor, lipsa sistemului de ventilare a celulelor, alimentația de proastă calitate, acordarea asistenței medicale la un nivel minim, starea sanitară precară și prezența insectelor în celule.

În temeiul celor invocate, solicită reducerea pedepsei conform prevederilor art. 473/2 – 473/4 Cod de procedură penală.

2. *Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 11 aprilie 2024,* s-a admis parțial plângerea condamnatului Mihail Boșca, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a conmstatat faptul că, condamnatul Mihail Boșca, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr. 15 Cricova, în perioada de timp 24.03.2022 – 01.09.2022 și 08.09.2022 – 04.03.2024 /data prezentării raportului/, adică o perioadă totală de 704 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Se reduce pedeapsa condamnatului Mihail Boșca, născut la *****, pentru perioada de 704 (șapte sute patru) zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova, cu reducerea a 142 (o sută patruzeci și două) zile.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Mihail Boșca, născut la *****, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Botanica din data de 11.01.2016, de 17 ani, s-a redus cu 142 (o sută patruzeci și două) zile.

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 11 aprilie 2024 a declarat recurs reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 15 Cricova – Ghenadie Morozan prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 11 aprilie 2024, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Boşca Mihail, privind aplicarea prevederilor art. 473[4] Cod de procedură penală.*

În susținerea recursului a invocat următoarele argumente:

- soluția emisă de judecătorul de instrucție pe cauza dată este una neîntemeiată și pasibilă casării.

4. Procedura de înștiințare legală a fost executată.

Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Participanții au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Totodată, Colegiul reține că participanții la proces nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art. 447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. *Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a respinge recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 15 Cricova, împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 11 aprilie 2024, ca fiind nefondat, reieşind din următoarele considerente.*

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art. 469 alin. (1), pct. 17^1) Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume *constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.*

Potrivit art. 470 alin. (1) Cod procedură penală, instanța care soluționează chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16), 17^1) și 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

Potrivit art. 471 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, *chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art. 469 alin.(1) pct. 1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului.*

5.1. Din materialele cauzei penale Colegiul reține că, prin sentinţa

Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 11.01.2016, Mihail Boșca a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 17 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03.10.2016 a fost menținută, fără modificări, sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 11.01.2016.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 24.02.2021 s-a dispus reducerea pedepsei condamnatului Mihail Boșca pentru perioada deținerii acestuia în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, cu 27 zile și respingerea plângerii în partea pretențiilor invocate referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 15 – Cricova, ca fiind tardivă.

Conform încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 19.08.2022, se constată faptul că, condamnatul Mihail Bocșa, a fost deţinut în perioada 06.06.2018 – 23.11.2018, 07.12.2018 – 13.04.2019, 05.07.2019 – 24.03.2022, pe parcursul a 1290 zile în Penitenciarul nr. 8 Bender, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului si a libertăţilor fundamentale. S-a redus pedeapsa condamnatului Mihail Bocșa, pentru perioada totală de 1290 zile, în care s-a aflat în detenţie cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 8 Bender, cu calcularea a 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie, cu 258 (două sute cincizeci și opt) zile.

Începutul termenului de executare a pedepsei este 10.05.2014 sfârșitul termenului de executare a pedepsei este la 27.07.2030.

5.2. De menţionat că în plângerea înaintată, petentul solicită constatarea aflării sale în detenţie în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru perioada aflării sale în Penitenciarul nr. 15 Cricova.

Conform raportului prezentat de către reprezentantul Penitenciarului nr. 15 Cricova, instanța de judecată stabilește că, condamnatul Mihail Bocșa a fost deținut în mai multe Instituțiie Penitenciare, inclusiv și în Penitenciarul nr. 15 Cricova în perioada de timp: 17.11.2016 – 06.04.2017; 20.04.2017 – 06.06.2018; 24.03.2022 – 01.09.2022 și 08.09.2022 – prezent.

6. Conform prevederilor art.473^2 alin.(5) CPP, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție. În aceste condiții, termenul stabilit de legiuitor prin art. 473^2 alin. (5) CPP, se va calcula prin prisma faptului, intrării în vigoare a Legii nr. 272, care se constatată a fi 01.01.2019.

În conformitate cu prevederile art. 473[2] alin. (1) Cod de Procedură Penală, plângerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

Reieșind din prevederile art. 473[2] alin. (5) Cod de Procedură Penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Din economia art. 473[4] alin. (6) CPP, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473[2] alin. (3), preveniţii sunt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin. (5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.

Așadar, instanța a analizat condițiile de detenție invocate ca fiind contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru toată perioada continuă în care condamnatul invocă că a fost deținut în condiții precare, în Penitenciarul nr. 15 Cricova perioada de timp 24.03.2022 – 01.09.2022 și 08.09.2022 – prezent.

Norma art. 3 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, atestă că nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. De asemenea, art. 3 Cedo asigură și integritatea fizică și psihică persoanei, demnitatea ei umană împotriva torturii, pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice. Acesta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere

exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare {cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

Ţinând cont de cele expuse supra, Colegiul penal reiterează că condiţiile de detenţie invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziţia autorităţilor instituţiei penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că" nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

La analiza condiţiilor de cazare a deţinutului, instanţa de judecată va face trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, care în punctul 464 stipulează că" Fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii".

7. Contrar argumentelor aduse de către condamnat în plângerea sa, administrația instituției penitenciare nr. 15 Cricova, în conținutului recursului declarat consideră că, autorul plângerii s-a aflat în condiții de detenție acceptabile și care corespund condițiilor minime de detenție, făcând trimitere la raportul CPT și anume că CPT nu a considerat niciodată că standardele sale privind suprafața celulelor ar trebui considerate absolute.

8. Așadar, în partea ce ține de condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale din Penitenciarele Republicii Moldova, privind supraaglomerarea, Colegiul penal reține că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, la punctul 464, se stipulează că, *fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii*.

8.1. Cu referire la acest aspect, în Colegiul penal reține faptul că la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în considerație doar criteriile principale cum ar fi suprafața ce revine fiecărui deținut, condiții sanitare, dar și sistemul de canalizație, cantitatea și calitatea hranei, accesul la servicii medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din R.M. nu ating un prag minim de suficiență.

8.2. Prin urmare reieșind din situația descrisă în rapoartele prezentate, este evident că cel puțin sub aspectul detenției în condiții de supraaglomerare, accesul

la apă potabilă, la duș, condiții de igienă și sanitare față de condamnat nu a fost respectate pe perioada de detenție, or, în cererea sa, condamnatul Boșca Mihail a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade de timp, în Penitenciarul nr. 15 Cricova în condiții inumane și degradante.

Astfel, administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului Boșca Mihail condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului în Penitenciarul nr. 15 Cricova, care ar corespunde prevederilor legale și nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or, argumentele enunțate în raportul menționat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman și/sau degradant al deținutului.

Totodată, din argumentele deținutului Boșca Mihail, raportate la circumstanțele cauzei, instanța de judecată constată că acestea reprezintă un lucru probat, deținutul folosindu-se de dreptul său legal de a prezenta probe în susținerea poziției sale de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova.

În aceiași ordine de idei, de referință la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova, instanța de judecată notează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rînduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, art. 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice.

Acesta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23.02.2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15.02.2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19.06.2007, § 62). La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa art. 3 CEDO. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vîrsta şi starea sănătăţii victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18.01.1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19.06.2007, § 63).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că avînd în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26.10.2000, § 94). Atunci cînd sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (Ostrovar c. Moldovei, 13.09.2005, § 80).

Ținînd cont de cele expuse supra, în continuare, Colegiul penal relevă că instanța de fond corect a apreciat condițiile de detenție invocate de către autorul plîngerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că „nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”..

Așa dar, în partea ce ține de condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din CEDO din Penitenciarul nr. 15 Cricova, Colegiul penal reține că Boșca Mihail, în plîngerea înaintată, a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade de timp, în mai multe celule din Penitenciarul nr. 15 Cricova, care erau supraaglomerate și care nu dispuneau de spațiul de 4 m2 , care e necesar să revină fiecărui condamnat.

La analiza condițiilor de cazare a deținutului, instanța de judecată a făcut trimitere la Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006, „cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi”, care în punctul 464 stipulează că: „fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii”.

În contextul dat, studiind informația prezentată de către administrația instituției penitenciare, instanța a stabilit că, informația cu privire la suprafața celulelor în Penitenciarul nr. 15 Cricova, în care a fost deținut Boșca Mihail se referă la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare, totodată, instituția penitenciară a prezentat date cu privire la numărul de paturi amplasate în celula la care s-a făcut trimitere.

Așa fiind, prin prezentarea de către administrația penitenciarului a datelor privind suprafața celulei în care Boșca Mihail a fost cazat, ultima, deși a prezentat date cu privire la suprafața celulelor unde condamnatul s-a deținut, din care rezultă că acesta nu a beneficiat de spațiul minim necesar prevăzut de 4 m/2.

De precizat că, în mai multe cauze, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în Penitenciarul nr. 13, Chișinău. Aceasta notează că, în repetate rînduri, a constatat încălcarea art. 3 din Convenție în privința acestui penitenciar (cauza Shishanov c. Moldovei, 15.12.2015, § 127), însă această problemă sistemică continuă să persiste. În cauza Kalashnikov c. Rusiei, precum şi în cauza Ostrovar c. Moldovei, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul art. 3 al Convenţiei, în special cînd ea durează perioade lungi de timp, aşa cum se reține în cazul autorului plîngerii, care a fost deținut o perioadă de aproximativ jumătate de an în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău.

E de reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m2 , de spațiu vital, Curtea a constatat că

supraaglomerarea era suficient de gravă încît să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (Sulejmanovic c. Italiei, 16.07.2009, §51; Lind c. Rusiei, 6.12.2007, §59).

Astfel, Colegiul penal consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat Boșca Mihail, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 15 Cricova, în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În corespundere art. 473^4 alin. (4), (5) Cod de procedură penală, care indică că, alin. (4) în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. Alin.(5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Instanța de recurs menționează că, prima instanță justificat a stabilit că condamnatul Boșca Mihail, s-a deținut în Penitenciarul nr. 15 Cricova, în perioada de timp 24.03.2022 - 01.09.2022 și 08.09.2022 – 04.03.2024 /data prezentării raportului/, ceea ce constituie 704 zile, contrar prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța de fond justificat a considerat necesar, oportun și rezonabil de a calcula 2 (două) zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, conform prevederilor art. 473/4 alin.(4) Cod de procedură penală și, astfel încât termenul pedepsei definitive stabilite lui Mihail Boșca, prin sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Botanica din 11.01.2016, de 17 ani închisoare, să se reducă cu 140 (o sută patruzeci) zile, iar cu privire la perioada rămasă, și anume 4 zile care nu poate fi redusă, instanța de judecată consideră oportun acordarea condamnatului Mihail Boșca, prin rotunjire în favoarea acestuia, și anume a două zile de reducere a termenului de detenție, pe care instanța de recurs o consideră drept una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de

cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În acest context, Colegiul penal va respinge și argumentele invocate în cererea de recurs a instituției penitenciare nr. 15 Cricova precum că, în perioada deţinerii petiţionarului standardele minime de întreţinere a condamnatului au fost respectate din toate punctele de vedere şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante, or, dificultăţile cu care s-a confruntat condamnatul Boșca Mihail pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr. 15 Cricova au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenţie, aceste condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că, instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs, eventual o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

În consecvență, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

9. În conformitate cu art. art. 447-449 alin. (1), pct. 1), lit. a) CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Recursul declarat de reprezentantul Instituţiei Penitenciare nr. 15 Cricova, Ghenadie Morozan împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 11 aprilie 2024, potrivit căreia s-a admis parțial plângerea condamnatului Mihail Boșca, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărârii contestate fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, judecător: ***Oxana Robu***

Judecător: ***Olga Cojocaru***

Judecător: ***Vladislav Schibin***